

Juryrapport Kennispoort-Verloskunde / Tijdschrift voor Verloskunde betreffende de scriptieprijs Verloskunde 2009

Vandaag is het de vierde keer dat de Scriptieprijs Verloskunde worden uitgereikt, de prijzen voor de beste afstudeerscripties van de Nederlandse verloskunde opleidingen van 2009.

De prijs is ontstaan op initiatief van het Tijdschrift voor Verloskundigen van de KNOV en Kennispoort Verloskunde van de SSOV, de Stichting Samenwerkende Opleidingen Verloskunde.

Dit jaar doen alleen de verloskundigen academies van Maastricht en Rotterdam mee aan deze scriptieprijs. Een andere invulling van het curriculum bij de verloskunde academies van Amsterdam en Groningen maakte dat daar geen scripties werden geschreven. De jury kan alleen maar hopen dat de beide academies volgend jaar wel weer kandidaten zullen afvaardigen.

Voorgeschiedenis

Deze scriptieprijs heeft een voorgeschiedenis.

Mevrouw Door Sproncken was in het laatste deel van de vorige eeuw directeur van de Vroedvrouwschool Kerkrade, nu de Verloskunde Academie Maastricht. Toen zij met pensioen ging, wilde mevrouw Sproncken graag iets achterlaten wat studenten verloskunde zou stimuleren de professionalisering en wetenschappelijke onderbouwing van de fysiologische verloskunde nader vorm te geven. Zij organiseerde een scriptieprijs voor het beste afstudeerwerk van student-verloskundigen van de toen nog drie verloskunde academies in Nederland.

In 2002 moest de Door Spronckenprijs worden opgeheven wegens gebrek aan financiële middelen. Diverse pogingen om de prijs nieuw leven in te blazen, mislukten. Totdat Tijdschrift voor Verloskundigen en Kennispoort-Verloskunde vier jaar geleden de handen ineensloegen. Kennispoort Verloskunde, als initiatief van de SSOV, en Tijdschrift voor Verloskundigen als onafhankelijk medium van de KNOV.

Vandaag kan zo de scriptieprijs Verloskunde 2009 opnieuw worden uitgereikt. Volgend jaar zal de scriptieprijs 2010 worden uitgereikt, iets waarop de huidige vierdejaars studenten aan de Verloskunde Academies zich alvast kunnen voorbereiden door goed te luisteren naar de weegfactoren van dit juryrapport.

Samenstelling jury

De samenstelling van de jury is dit jaar gewijzigd. In de afgelopen drie jaar stond hier telkens mevrouw Marianne Amelink, die als voorzitter van de jury de prijzen uitreikte. Dat ik hier vandaag sta, heeft te maken met het feit dat de huidige voorzitter, mevrouw Rita Iedema, verhinderd is.

Laat ik beginnen met, namens de huidige jury, de vorige jury te bedanken voor haar inzet en oordeel gedurende drie jaar. De nieuwe jury weet inmiddels waar zij aan begonnen is: het is een hele klus!

Graag wil ik deze jury aan u voorstellen die bestaat uit, zoals gezegd:

- **Rita Iedema**, hoofdverloskundige van de afdeling verloskunde van het Universitair Medisch Centrum te Utrecht; voorzitter van de jury.
- **Ank de Jonge**, verloskundige in Leiden, en wetenschappelijk onderzoeker, verbonden aan Academie voor Verloskunde Amsterdam en de Vrije Universiteit van Amsterdam;
- **Relinde van der Stouwe**, verloskundige in Friesland, beleidsmedewerker bij de KNOV en wetenschappelijk redacteur van het Tijdschrift voor Verloskundigen;
- **Sanna van Asperen, Lucienne Read en Maylis Sanjuan**, de winnaars van de eerste prijs van verleden jaar. En u weet, sinds het derde jaar nemen de winnaars van de eerste prijs deel aan de beraadslagingen van de jury in het volgende jaar;
- **Wil van Veen**, hoofdredacteur van Tijdschrift voor Verloskundigen, onze secretaris;
- en mijzelf. Ik ben **Suze Jans**, verloskundige, beleidsmedewerker bij de KNOV en als wetenschappelijk onderzoeker verbonden aan het Medisch Centrum van de Vrije Universiteit.

Werkwijze jury

De **academies** van Maastricht en Rotterdam selecteerden twee scripties uit die in het studiejaar 2008-2009 tot stand waren gekomen. Criteria voor de selectie waren dat de opleiding de scriptie met een 8 of hoger had beoordeeld (of, in het geval er geen cijfers werden gegeven, een vergelijkbare beoordeling), en dat het thema van de inzending duidelijk verband hield met een onderwerp uit de verloskunde.

De jury van de Scriptieprijs Verloskunde 2008 kreeg dit jaar dus vier afstudeerwerken voorgelegd.

Alle scripties werden geblindeerd aan de jury aangeleverd. Geblindeerd voor de plaats van de opleiding en voor de namen van de auteurs.

Het aantal deelnemers aan een scriptie is niet geblindeerd, want dat is voor de jury een weegfactor omdat die kan duiden, mede in het licht van de complexiteit van een onderzoek, op de mate van inzet van de auteurs.

Door de blinding ontdekte een van de juryleden pas tijdens het lezen van de scripties dat zij enigermate betrokken was geweest bij de totstandkoming van deze scriptie. Er is toen onmiddellijk besloten dat dit jurylid niet betrokken zou worden bij de bespreking van de scriptie.

Bij de beoordeling van de scripties zijn de basis beoordelingscriteria gehanteerd, zoals die in het verleden zijn omschreven voor de Door Spronken Prijs. Deze betreffen onder andere de eenduidigheid van de vraagstelling, het gebruikte onderzoeksdesign, de complexiteit voor het verwerven en het verwerken van de gegevens en - zeker niet onbelangrijk - de schrijfstijl. Daarnaast werd een aantal aanvullende criteria gebruikt die de essentie van de individuele scriptie raakten. Hierbij moet men denken aan de originaliteit van het werkstuk, de vertaling van theorie naar praktijk, of het onderzochte een verdedigbare eigen visie oplevert, en de mate waarin het onderwerp binnen het brede kader van de verloskundige en algemene gezondheidszorg werd geplaatst.

Jurering

Ook dit jaar heeft de jury met zeer veel interesse de scripties bestudeerd en besproken. Hoewel minder volumineus dan voorgaande jaren voelden we het als een voorrecht dat we al deze werkstukken te lezen kregen.

Ik noem u de titels van de inzendingen in de volgorde waarin zij ons zijn aangeboden:

Goede voorbereiding is het halve werk van Lieneke van den Brink en Judith Leijten van de Academie voor Verloskunde in Maastricht

Obesitas en schouderdystocie van Ine van Veldhoven van de Academie voor Verloskunde in Maastricht

Wat bevalt beter van Liselotte Kweekel en Sanderieke Vos van de Academie voor Verloskunde in Rotterdam

Onderzoeksvorstel voor een kwantitatief onderzoek: 'Zwangerwijzer ingevuld en dan?' van Hülya Hardus en Eve Hannant van de Verloskunde Academie Rotterdam

Mag ik de genomineerden verzoeken naar voren te komen.

Algemeen

Op grond van de primaire en de aanvullende criteria is de jury tot de volgende algemene uitspraken gekomen.

1. Net als voorgaande jaren is de jury van mening dat het verbazingwekkend is en blijft wat in de paar weken die voor het schrijven van een scriptie staat, wordt gepresteerd. Bijna tastbaar is het of auteurs wel of niet inzicht hebben in de materie. De echte onderzoekers 'in de dop' springen er uit.
2. Iedereen start geweldig. In het begin denk je: dit wordt 'm! En soms blijft het daar dan bij en komt de rest van het verhaal niet echt uit de verf of wordt het een informatiebrij, voorzien van de nodige slordigheden. Met een klein beetje meer inspanning en/of iets meer begeleiding had hier een goed verhaal kunnen staan.
3. De jury is dan ook van mening dat de beschikbare tijd voor het doen van onderzoek en de tijd voor het schrijven van de scriptie, niet met elkaar in evenwicht zijn.
4. De jury vindt het belangrijk haar opmerking te maken, want zij constateert dat aan het begin van het werkstuk, de formulering van de vraag- of probleemstelling, wel altijd helder en duidelijk is en veel verwachtingen oproept die later nogal eens niet waar gemaakt (kunnen) worden.

Genoeg hierover.

Ik kom nu tot het bespreken van de scripties en het noemen van de prijswinnaars. Andere jaren, met acht scripties ter beoordeling, beperkten we ons tot het bespreken van louter de prijswinnaars. Dit jaar, met slechts vier scripties, heeft de jury gemeend alle vier de scripties hier kort te kunnen bespreken.

Goede voorbereiding is het halve werk van Lieneke van den Brink en Judith Leijten van de Academie voor Verloskunde in Maastricht.

Deze scriptie is een literatuurstudie met als doel het in kaart brengen van de verwachtingen en ervaringen van zwangeren ten aanzien van de baring. De onderzoeksvraag luidde: 'Welke verwachtingen en ervaringen hebben laag risicozwangeren van de baring?'

In deze literatuurstudie werden zeven relevante onderzoeksartikelen verzameld via PubMed in de periode van juni tot en met december 2008. In totaal werden zeven onderzoeksartikelen geanalyseerd voor deze literatuurstudie: een review, drie kwalitatieve en drie kwantitatieve artikelen.

De jury kwam bij deze scriptie tot het volgende oordeel:

Het eerste kenmerk van deze scriptie is dat de auteurs gekozen hebben voor een voor de eerstelijns verloskunde zeer actueel en stimulerend onderwerp en dat er ook een serieuze poging is gedaan om het onderwerp uit te diepen. Maar wat wel opvalt, is dat er weinig is gekeken naar wat de effecten van de overwegend buitenlandse onderzoeken zouden kunnen zijn voor de Nederlandse situatie. Anders gezegd: hoe vertaalbaar zijn de buitenlandse bevindingen naar de Nederlandse situatie? Er blijkt uit de scriptie niet dat hierover is nagedacht. Aan de andere kant is de jury van mening dat deze scriptie zich tekort doet in de wijze waarop verslag gelegd wordt over het onderzoek. Het ontbreekt nogal aan structuur en voldoende samenvatting wat uiteindelijk ten koste gaat van een helder betoog. Dat maakt dat de scriptie in haar totaliteit moeilijk leest.

Tenslotte constateert de jury dat over dit onderwerp een standaard van de KNOV is verschenen. Deze wordt aan het einde van de scriptie wel genoemd, maar er wordt maar heel summier een link naar gelegd.

De conclusie van de jury is dat deze scriptie meer verwachtingen opriep dan waarmaakte en daarom niet in aanmerking komt voor een prijs.

Wat bevalt beter van Liselotte Kweekel en Sanderieke Vos van de Academie voor Verloskunde in Rotterdam

Liselotte en Sanderieke tekenden voor een in principe waanzinnig leuk onderwerp, dat zeer relevant is voor de eerstelijns verloskunde. Dit klinkt cryptisch, maar ik heb het over de dataverzameling gedurende 25 jaar van een verloskundige die een warm plekje verdient in ons hart. Ik heb het dan natuurlijk over de dataverzameling van mevrouw Gré Keijzer en haar baarschelp. Die dataverzameling geeft kleur aan deze scriptie. Mevrouw Gré Keijzer is in de ogen van de jury een uniek mens, een verloskundig icoon, het prototype van een verloskundige die haar leven lang informatie verzamelt over wat ze doet! Het is heel goed en origineel dat twee Rotterdamse studenten haar onderzoek tot uitgangspunt hebben genomen voor hun afstudeerscriptie.

Deze scriptie is een beschrijvende studie over de obstetrische effecten bij het aannemen van de diepe, vrije hurkhouding tijdens de uitdrijving in een cohort van zwangeren uit een verloskundige praktijk. De doelstelling was om te onderzoeken wat de obstetrische uitkomsten zijn.

De scriptie begint met een heldere inleiding, gevolgd door een logische en beperkte vraag. Maar daarna wordt het wel snel vrij oppervlakkig, zaken met weinig diepgang worden snel afgedaan, verwijzingen naar percentages kloppen niet. Het rekenwerk is minstens slordig, het riep bij de jury vraagtekens op en bracht vervolgens andere uitkomsten aan het licht. Ook werd het in perspectief zetten van de cijfers van Gré Keijzer met andere Nederlandse cijfers gemist.

Deze scriptie ademt een constant gebrek aan tijd uit, iets wat de jury de auteurs niet wil verwijten, maar in haar algemene opmerkingen al genoemd heeft: er moet te veel in relatief heel korte tijd! De jury heeft sterk te indruk dat de auteurs er door tijdgebrek niet helemaal zijn uitgekomen. En dat is jammer voor een onderwerp als dit. Helaas is de jury daarom van mening dat ook deze scriptie niet in aanmerking komt voor een scriptieprijs.

Onderzoeksvoorstel voor een kwantitatief onderzoek: ‘Zwangerwijzer ingevuld en dan?’ van Hülya Hardus en Eve Hannant van de Verloskunde Academie Rotterdam.

De onderzoeksvraag in deze scriptie luidde: welke activiteiten worden preconceptioneel ondernomen door vrouwen met een kindervens na het invullen van Zwangerwijzer en die niet naar een preconceptioneel consult gaan, in vergelijking met vrouwen die geen Zwangerwijzer hebben ingevuld en niet naar een preconceptioneel consult gaan?

Er is voor het onderzoeksvoorstel gebruik gemaakt van een kwantitatieve onderzoeksmethode, waarvan de populatie bestaat uit twee groepen. Ten eerste een onderzoeksgroep die bestaat uit primigravidae die in de eerstelijns op intake komen, **hiervóór** de Zwangerwijzer hebben ingevuld en **niet** naar een preconceptioneel consult zijn geweest. Daarnaast is er een controlegroep, bestaande uit vrouwen die Zwangerwijzer **niet** hebben ingevuld en **niet** naar een preconceptioneel consult zijn geweest. In feite gaat het hier om een onderzoeksvoorstel, dus niet om een echt uitgevoerd onderzoek. De jury juicht dergelijke scripties in principe toe, omdat het gezien de tijd die men heeft, veel beter haalbaar is. Over de wijze waarop men de data wil verzamelen en het gebruikte meetinstrument valt op te merken dat de data zijn verzameld door twee verschillende enquêtes, een voor de onderzoeksgroep en een voor de controlegroep. De enquêtes zijn ontwikkeld aan de hand van interviews en de antwoordmogelijkheden van Zwangerwijzer.

De jury concludeert dat hier sprake is van een mooie studieopzet. Het betreft een onderzoeksvoorstel dat helder is geformuleerd. Deze scriptie is prettig leesbaar, scoort hiervoor het hoogst van alle vier de scripties en het betreft een, voor de eerstelijns, actueel onderwerp.

In kwaliteit springt deze scriptie er uit. De vraagstelling is relevant en origineel.

Dat vragen niet altijd leiden tot de antwoorden die je verwacht, of dat er geen antwoorden komen, tja, dat lijkt wel behorende tot de realiteit van de huidige conceptiezorg, waar we ook niet die cliënten bereiken die we graag zouden willen bereiken. Jammer is dat jullie daarover niets hebben gezegd. Overigens hebben jullie dat probleem vervolgens wel goed opgepakt.

De valkuilen in het onderzoek zijn snel in beeld gebracht. De scriptie stopt echter abrupt en is qua opzet anders dan de meeste juryleden gewend zijn. Er is geen samenvatting en de bijlagen ontbreken, en dat is jammer, zo is niets na te kijken. De jury had bijvoorbeeld graag kennisgenomen van de interviewvragen. Ondanks die onvolledigheid scoort deze scriptie hoog.

Dit betekent dat het 'Onderzoeksvoorstel voor een kwantitatief onderzoek: 'Zwangerwijzer ingevuld en dan?' van Hülya Hardus en Eve Hannant van de Verloskunde Academie Rotterdam beloond wordt met de tweede prijs, die bestaat uit een oorkonde, een beeldje ter herinnering aan deze dag. Het prijsbedrag van € 750,-- gaat via de bank!

Obesitas en schouderdystocie van Ine van Veldhoven van de Academie voor Verloskunde in Maastricht.

In deze scriptie wordt gekeken naar de relatie tussen obesitas en schouderdystocie durante partu. Dit wordt gedaan aan de hand van de onderzoeksvraag: *“Heeft een ‘low risk’ obese zwangere meer kans op schouderdystocie bij haar atermes partus dan een ‘low risk’ zwangere zonder obesitas?”* Aan de hand van een literatuurstudie wordt getracht een onderbouwd antwoord te geven op de onderzoeksvraag.

Ik lees u enkele zinnen voor uit de samenvatting van deze scriptie:
“Wereldwijd neemt de prevalentie van overgewicht en obesitas met zorgwekkende aantallen toe. Ook in Nederland neemt de incidentie toe. Ten tijde van het begin van de partus zijn nog 9.181 zwangeren (70%) onder begeleiding van de eerste lijn als ‘low risk’ obese zwangere.”
“Afhankelijk van de gebruikte definitie van schouderdystocie ligt de incidentie van schouderdystocie tussen 0.1% en 3% onder alle zwangere vrouwen. De incidentie van schouderdystocie wordt hoger indien het geboortegewicht stijgt. Er komt uit de onderzoeken duidelijk naar voren dat de incidentie bij obese zwangeren drie keer hoger ligt dan bij niet obese zwangeren (0.5% tegenover 1.5% en 0.1% tegenover 0.3%).”
“Er zijn vele onderzoeken gedaan naar predisponerende factoren voor schouderdystocie, hieruit zijn echter nog geen eenduidige uitkomsten gekomen. Elk onderzoek en elk boek geeft verschillende risicofactoren.”

De toename van obesitas is zonder meer zorgwekkend en daarmee heeft Ine van Veldhoven een relevant onderwerp uitgekozen. Maar het is goed om een kritische jury te zijn: zaken van kritiek die aan de orde kwamen bij

de bespreking door de jury betroffen het moeite hebben met structuur, de te lange samenvatting, het aantal niet onderbouwde aannames, zoals bijvoorbeeld dat 70% van de zwangeren begint met de baring in de eerstelijns. Dat is een niet-onderbouwde aanname, want misschien worden die obese zwangeren wel meer verwezen, bijvoorbeeld vanwege zwangerschapsdiabetes, en het ontbreken van selectiecriteria voor de gebruikte onderzoeken. De conclusies zijn in de ogen van de onderzoekers onder de jury wat kort door de bocht. Kortom, ook hier weer naar wij hopen opbouwende kritiek, maar opnieuw zaken die ook zouden kunnen duiden op tijdgebrek.

Toch heeft de jury besloten aan de scriptie van Ine van Veldhoven, getiteld "Obesitas en schouderdystocie" de eerste prijs toe te kennen. Want, wat ondanks alle kritische commentaar overeind is gebleven is het feit dat deze auteur haar best gedaan heeft om in een helder betoog antwoord te geven op haar onderzoeksvraag. Ondanks de genoemde beperkingen is zij daar zeker in geslaagd. De lezer wordt stap voor stap meegenomen in de wijze waarop de vraagstelling is onderzocht en het antwoord onderbouwd wordt.

Mag ik Ine van Veldhoven uitnodigen om naar voren te komen en haar eerste prijs, die bestaat uit een oorkonde, een beeldje ter herinnering aan deze dag. Het prijsbedrag van € 1.000,-- gaat via de bank!

Tenslotte

De jury wil tot slot haar waardering uitspreken voor de andere genomineerde auteurs, Lieneke van den Brink en Judith Leijten en Liselotte Kweekel en Sanderieke Vos.

Voor een prijs zijn verschillende stappen nodig, met elk hun eigen eisen. Jullie hebben aan de eisen voor een afstudeerscriptie voldaan – want anders waren jullie niet afgestudeerd. Jullie hebben vervolgens voldaan aan de hogere eisen die gelden om voorgedragen te worden voor deze scriptieprijs door jullie opleidingen. Maar de jury van deze prijs stelt nog weer hogere eisen (en voor een publicatie in een tijdschrift gelden dan vervolgens nog weer andere en soms hogere eisen).